

SKOGRIDT.

*Två ädla hästar — en sommarkväll
med sol, som sjunkande dånar —
En vildmarksväg över mo och håll
mellan skogstjärn och furusår —
och ljudloa traf över ljung och barr
allt längre bort öfver heden
med betselrassel och sadelknarr —
och en fauna, som skymtar bland träden.*

*Två ädla hästar, en vågsam ridt
och tytsnad, som lockande drömmar,
och skogens rike, som stort och fritt
hvar hemlighet troget gömmer.
Två mörka ögon, en mjuk och brun
en tyssad och bejakad fråga —
en stund, som skimrade skön och
svann,
två viljor, som möttes i låga.*

*Var vägen brändt och var stigen smal?
Var stunden för ödet mogen?
Säg, var det en fot, som slintade hål?
Var det Ran, som blåste i skogen?*

BERTIL GRIPENBERG.

Krigens innebörd.

För Svenska Canada-Tidningen. Af J. E. F.

Canada deltagar nu i ett krig, hvans måke ej hittills setta. De detaljerade beskrifningarna fylla våra tidningar och månadskrifver, och man blir snart led på de stereotypa berättelser, som dagligen förekomma.

Eiländet synes vara utan all gräns och man kan ej annat än fråga sig, om det ej är möjligt att förverkliga den ofta omtalade världsfreden.

Härom aftonen började jag titta i mina kära böcker, som jag på grund af min flyttning till Calgary och därmed följande bokskinkning ej sett på ett par år, i tanke att finna något, som kunde förstå, men äfven här förfulde mig ödet (?). Bland annat, som jag bläddrade i, var en bok af Camille Flammarion, den berömde franske astronomen, och därvid påtruffade jag en skizs; skriften 1885 vid Waterloo. Titeln är "Den mänskliga drömskapen" och innehåller så passande för närvarande förhållanden, att några utdrag synas mig lamp-liga.

Flammarions åsikt var att söka väcka åsyn för krig i allmänhet, men när vi sedan dess hava haft flera blodiga krig — för att ej tala om det, som nu pågår, synas hans ord hafva fullt på döva öron. Hoppet om en världsfred, hvilket härrar(?) så mångens tankar, synes ej kunna förverkligas. Det finnes väl inget, som vägar påstå, tillgittet hur fövrande krig slutar, att de besegrade skola künna sig väntligt stämda mot sina förra motståndare, därför hafva vi ju prof i den franske revanche tanken. Artikeln är allt för lång att återgivas i sin helhet, men de utdrag, som nu framläggas för läsaren, måste verka ingripande på hvem som var på.

Något liknande här, så vidt jag vet ej framställt, och totalitretket att ej blifva annat än det Flammarion åsyftade.

"Männkligheten ligger ständigt i krig med sig själf och har ej tagit tid att reflektera för att fråga sig: hvarför? Den öppnar sina ådror endast för att ha något att stå det ständigt flyga och ständigt förnyade blodet utgå.

Huru många man har kriget fört i hvar århundrade? Från officiella rapporter kan man lätt beräkna de antal, som dött eller dödats i de moderna krigens, och fullt tillförlitliga historiska dokument gifva oss tillräckligt material. Så, till exempel, veta vi nu att det oförklarliga franska kriget af 1870-1871 kräddte 250,000 offer å båda sidor. Det onödiga ryska kriget 1854-1856 tog 785,000 medan det korta italsienska kriget 1859 skg 62,000 man å på slagfältet eller i sjukhusen. Tvistens mellan Preussen och Österrike i 1866 gjorde ända på 46,000 medan inbördeskriget i Förenta Staterna förorsakade 950,000 minns död. Vi veta desialtes att Napoleon den I:s krig kostade fem millioner europeiska lif och Frankrike sedan dess har tjuga gånger gripit till vapen. Samman af dessa krigets offer belöper sig till 19,840,900 under ett sekel.

"En historiens början har det varit det samma i alla sekel. Vissa midsvevande bataljer, i hvilka händelsemång med svard och klubba spelat huvudrollen, slutade med 200,000 fullna på fältet, t. ex. Marius sege-

över Cymber och Teutoner, och de senaste händelserna i Attilas lif. Kortagen förtjuna ikalades att omalmnas och utan att förtora oss i detaljer, kunna vi beräkna att mellan 18 och 20 millioner man dödats hvarje sekel genom krigets "intelligenta" användning.

Dessa män skulle, om de stode i rad och höllo hvarandra händer, bilda en kedja 21,735 kilometer lång, sträckande sig genom Europa och Asien. Den europeiska krigsmannan gripes den ene efter den andre likt en elektrisk ström, och plötsligt ligger hela raden på marken död."

"De asiatiska folken bilda en större folkgrupp, som i det närmaste gnter lika mycket blod. Vi påminna oss dess hjältar Ghengis Khan och Tamerlan, hvilka byggde mistelpar af afbngna hovfröden. Enligt vår kändedom om dessa mer eller mindre barbariska folk lägo de i ständiga strider, under hvilka minst fyra eller fem millioner människor förlorade lifvet.

Kort sagt, minst 40 millioner män i den bästa åldern förestoras hvarje århundrade genom dessa ständiga politiska, religiösa och internationella krig. Statistiken visar, att under början af vår historia, tre tusen år, det ej gifvits ett enda år, under hvilket krig ej fört. Alltså tiden för trojanska kriget, samt under David, som hade en stund här, Semiramis, Sesostris, Xerxes, Cyrus och Kambyas kan samman af ofren under dessa 30 sekel önga ställas på 1296, millioner män! Denna siffra representerar i det närmaste befolkningen på jorden för närvarande.

Alltså finna vi, att under dessa tre tusen år man har officiellt och på riktigt manner under afsgjngandet af bymner till gudarne, af hvilka hvarjarm har sin egen, skakat lika många människor, som nu levfa på jorden.

Hvad betyder denna siffra? Det dagas och solen sprider sitt ljus och sin värme öfver jorden. Fåten åro gröna, städerna i liflig verksamhet och byarne omgifna af arbetare. Millioner människor levfa, arbeta, producera. Vetenskapen utvecklar sig under trägna studier, industrien omändrar jordens yttre, bergen sansa, dalarne höja sig, vattnet begränsas, skvatorn och polen ricka hvar andra handen, ångan förkortar tiden, behåskar hafven, hamnar sig väj mellan folken, elektriciteten pulsar i lifvet, maken för sin brud till altaret, barnet ler i solen, lifvet utvecklars sig gladt och härligt på jorden.

Men se, solen sjunker, den svarta natten, den dystra tytsnaden! Nedstigande från sina mörka höjder kommer döden, den hemska döden, bärande en ställe. Lik en nattfågel, hvans flykt skrämmer och forskräcker oss, går den fram, sträcker sin hand i de fyra väderstreck och försvinner i djupet; denna gest hämmar människoligheten i sin rörelse, denna dödsbringande uppenbarelse söfver människorna i den sista sömnen och följande morgon vaknar ingen. Solen kommer att skina på en död jord. Ej en enda varels förlöfver i något land att se den. Paris, London, New York, St. Petersburg, Wien, Berlin, Rom — alla hafva hämmats likt maskiner, under hvilka elden plötsligt sloknat. Gatorna äro folktomma, husen fyllda med döda, byar och städer likna kyrkogårdar.

Vindens, som efter några dagars förlöpp blåser öfver denna univer-

sella griftegård, för endast med sig den äckliga lukten af millioner ruttnande lik från de ensatta byggnaderna till de tysta flodstränderna, från de förtäpade stora saderna till de omhögda priaria sprider sig jämte tytsnaden öfver detta vida och outgrundliga dödsfält, öfver denna döda armé af 1296 millioner lik.

Denna ofantliga människoligheten kyrkogård hyser alla krigets offer från begynnelsen af vår historia till nådens år i hvilket vi levfa.

Männkligheten utväljer sina starka stam barn, annar dem, uppfoedr dem, sörjer för dem på det bästa till de nå mansaldern och sedan dödar dem. Enar det endast finnes 36526 dagar i ett sekel och hon måste nedstuka 40 millioner individer, släpper hon ej knifven ett ögonblick, utan dödar uttröttad 1160 om dagen, eller 46 i timmen. Ingen tid måste förloras, ty om hon stannar en dag, måste 2,209 dödas nästa dag.

För att fullt uppskatta föregående lärom oss göra några jämförelser. Om de 1296 millioner skellet till kunde resa sig och kliva upp på hvarandras axlar, saulle de bilda en steg till månen, och denna rullas omkring denna himlakropp och sedermera resa sig fyra gånger så högt upp i rymden.

Om alla lifen kastades i engelska kanalen skulle de bilda en bro till England och på samma gång ett näskifflande "Nordisjön från Atlantiska oceanen."

Genom att använda hufvudens som "parlor" skulle man Åstadkomma ett sexradigt hälsband omkring jorden.

För att bästa möjliga sätt döda hvarandra behöfvades det pennningar, ty det kostar ungefär 7,000 dollar per man. Den totala krigsbudgeten för de senaste 100 åren belöper sig till den enorma summan af 125,000 millioner dollar. För endast en del af denna summa skulle man kunna hafva fritt uppfostra alla barn, bygga alla järnvägar, gifva medel till flygkonstens utveckling, afskaffa alla tullar och andra hinder för handels befämjande, hindra all nöd, som ej kan skrivas lätta, och man skulle ändå hindra äfven varit i stånd att meddela sig med andra planer, ja, man skulle äfven — men hvad tjänar det till det upprepa — men skulle kunnat vara lycklig. Men, nej! Människorna synas vara i behof af mästare, bödlar och olycker. Vi skola se under många kommande år, huru 99 millioner skola künna behöfvad af att döda hvarandra, medan den 100-de, som betraktar dem som vanvettiga, anse vara en drömmare och stopad. Upplösa alla arméer på jorden och stänga alla baracker? Tror ni det? Omjödigt.

Det torde emellertid finnas ett litet. En af mina vänner, en god mekaniker har räknat ut, huru mycket det skulle kosta att fabricera tröskdator i naturlig storlek, och af god material. Enär, efter allt, segrar en död bero på antalet soldater, pennningar och strategi, har han kommit till det resultatet, att man för 1000 millioner dollar — om året bör kunna tillverka alla arméer (soldaterna å gran, kaptenerna af menogty, öfverstarna af öder och generalerna å silfver eller guld) samt manövrera dessa, inberäknat artilleriet, med andra eller elektriskt, statischerna och

deras taber skulle då föra kriget, riskera endast sina lif. Segern skulle naturligtvis då som nu tillfalla den, som kunde förstöra det största antalet "krigare". Denna anordning skulle medföra den fördelen, att jordbruksarbetarna fingo sköta sina fält, fabrikerna ej stängas, studenterna "liga" vid universitetet och allmän lycka följa."

Så låtet Flammarion. Han skref, som sagt, år 1885 och de flesta af oss hafva varit och äro i tillfälle att pröva riktigheten af hans spådomar om följande årens händelser. Huruvida de vidt ingripande följderna af nu pågående krig, som att döma af de olika parternas uttalanden endast kan sluta med enderas fullständiga tillintetgörande och därfor måste blifva långvarigt, förmå människorna att ändra sina åsikter, återstår att se. Om nöd, elände och råbningsar i snart sagt alla lifrens verksamheter, detta gång altvaresan och som vanligt, ej kunna Åstadkomma det, Flammarion Åsyftade, må vi och våra efterkommande finna oss i att se blodsutgjutelser under många, många år. Den enda trösten torde vara, att jorden ej alltför snart blir öfverbefolkad och lifsmiddeln tryta, hvilket ej så få nationalekonomer frukta.

Enslingens Jul.

En teckning ur lifvet och verkligheten.

(För Svenska Canada-Tidningen.)

Julen, denna fredens och fröjdens, och de kära minnens högtid, har nu återigen frats och gått till ända, men säkert har också denna jul frats med helt olika känslor, för en del af våra landsmän har den kanske gått helt oöfvermärkt förbi, för andra åter, har den säkert frats med helt likgiltiga känslor, utan att väcka några glada eller sorgliga minnen och känslor.

För hur många har den, härunder välsignade land — nämligen, varit en verklig fröjd, glädjen och lyckaens högtid? — Hvem ser och känner alla de för människor döda, och ofta mörkerade känslorna, hvem, kan talja allt som rör sig i djupet af människors tankar och känslor — det fins också de, för hvilka Återupplifvandet af julens minnen, kändts som att riva upp ett tilltänkt likt år. Nedanstående lilla teckning ur verkligheten kan kanske gifva en liten föreställning därom, men också hur en, i och för sig, obetydlig gård af välvilja af en god medmänniska, kan förmå skilja dystrheten och svårmodet hos en hårdt provad människa.

Här inne i storstaden, Winnipeg lefver en ensam man, i sitt förhårande ensliga rum. Hans arbete är hans yrke är slut för några dagar sedan, och nytt sådant syns ej stå på fä, hvarfor han förbereder sig på att gå ut i något annat, hvilket skulle han velat gå ut, frän allt som kunde väcka till lif minnena af en sången lyckligare tid.

Men, hvar finnes frid och ro för den lefnadsrötte. Därinne på sitt ensliga rum sitter han dock på dagen före julloften och minnet tränger sig ovillkorligen på, om svunna lyckliga dagar. O, huru väl han i in minsta detalj minnes sitt lif där hemma i sin födelseort i Sverige. — De många fröjderna och lyckliga julhögtider han fått fira i sitt goda föräldrahem i sydkans och vinnens krets, då lifvet låg ljust framför, och de ekonomiska bekymrerna då ej häller gnagde på sinnet, men också hur mörk den dagen var, då hans ögon öppnades för, huru bedröfveligt allt kan vara, då han af välvilja och hjälpsamhet mot andra gått så långt, att han genom dem blif på en gång totalt ruinerad, hvarfor han, som så många annan tvangs att fara hit öfver, för att här söka en öfver lycka.

En lycka, som han efter några års vistelse i det främmande landet ej håller här funnit. Men bittrast af allt var dock förlusten af det bästa, det käraste en man i lifvet väl kan erhålla — hon, den älskade makas, med hvilken han några år lefde så lyckligt tillsammans med, — henne hade han också mistat. — Där satt han nu ensam med alla dessa dystra minnen och tankar. Han såg och hörde, hur andra människor, i hans ögon såndligt lyckligare, hur fattiga än många af dem syntes vara, styrta, ståla och ordna för den blifvande familjesten på julkvällen, där barnaögon lysta af fröjd vid tanken på julgranen och julkäpparna, medan detta plinade honom endast ännu mer. — Han går att hämta sin post. Men, brevet och julkäppningarna från syden och vännen, hvilka annars alltid brukat komma i god tid, de hade nog ej denna gång hunnit fram i rättan tid. — Men kanske något ledamt hänt. Så att de droja med att sända sörgebrud — hvad vet man!

Ännu dystrare vänder han åter, för ut under vägen göra några små uppgöfver för sitt — hushåll, men, hvad kall han köpa. — han har ju ingen öga, som han kan gåtja med någon. Hemkommen till sitt ensliga rum, blir känslan öfverväldigande. — He får han ej visa något, ty då blir han andra sina medmänniskor till dömsd och besvär, och därför bör han också hela borden med sig hem.

(Forts. på sid. 11.)

Mannen från Canada.

För Svenska Canada-Tidningen. Af NILS F. SON BROWN.

De svenska härnarna hade med främmande hållit stånd mot den mångdubbel styrkade fienden. I veckor och månader hade den svenska armén, nedgrädd i denna försöksanläggning utmed hela den långa kusten, utstått den mest påtändande artilleriet, men det ens landstigningsförsöket efter det andra hade omluttsjöts.

Som en flammande eld, röd och stark, hade fosterlandskärleken och samhörighetskänslan efter mer än hundraårig stumhet vaknat i svenska bröstet. En förunderlig rörelse hade gått genom bygderna, då krigsbudet kom. Först verkade det väl forlornadt, men detta varade endast några korta ögonblick. Fast beslutsamhet grep alla, sedan den första oron lagt sig, och efter några dagar fanns det knappt en svensk man, som ej ville kämpa för fosterlandet, för hems och häd.

De svenska kvintornas hros afven af samma beslutsamhetens anda, och med leende mun kryste de män och söner till afsked, då dessa sjungande drogo ut i fält, mot krigets färor för att kanske aldrig mer återvända.

Denna förtrostanfulla beslutsamhet och detta glada allvar nårdes och underhölls af underrättelserna från krigsfronten, där de svenska styrkorna redde sig öfver förväntan väl. Landet hade äfven i andra afseenden stått sig väl i denna obehörda kris. Någon brist på lifsmiddel hade, ehuru flera månader förlutit sedan kriget utbröt, icke märkts och någon egentlig nöd hade ingenstades rådt, ty de, som mera hade delat med gifvelit hand med sig åt dem, som behövde hjälp.

På fjärde månaden af kriget började emellertid ett smygande rykte gå öfver landet, att man skulle stå inför hungersnöd, om kriget ej snart toze slut, ty förräden voro i det närmaste utomöda, och det mötte öfverhöga svårigheter att insepka lifsförnödenheter. Förstämmande verkade det äfven, att det icke kom till något egentligt afgörande, att man fortfarande stod på samma punkt, som vid krigets utbrott, och knappt någon ljusning syntes, ty fienden tyktes hafva obehärradt med folk: där en full, insattens två i hans ställe i ledet.

Så en dag någon månad före jul kom underrättelsen om, att fienden koncentrerat sin styrka mot den svenska hufvudstaden. Nästan hela dess väljiga flotta låg utanför Stockholms skärgård, bombarderande Oscar Fredriksborg, som skyddar inloppet till staden. Det var nära nog med glädje man hälsade detta budskap, ty man förstod, att nu ändligen måste afgörande komma, nu måste det lifra seger eller nederlag, frihet eller slaveri. Och tanken på detta afgörande var vida bitter än den långa, tårände ovisheten.

I de små fortet på Värmdön midt emellan Oscar Fredriksborg låg ett af kustartilleriets kompanier förlagd. Tiden hade blifvit soldaterna i detta kompani ganska lång, ty man hade icke haft något annat att göra än att repetera, hvad man lär sig under beväringstiden. Dagarna gingo sin lugna gång, och man hade knappt vettat, att landet låg i krig, om man icke dagligen fått underrättelser från krigsfronterna. Man åt och sof och exercerade, och när kvällen köms smög sig en och annan upp i sköjns bredvid fortet. Där suto det stilla, hemdagande tankar. Skogen stod mörk och maktigt kring dem, Nedanför låg den djupa valgraven, springad i berget, och mot den mörknande af tonhimmel tecknade sig fortets kommando- och kanotoner.

Det var en sådan kväll, som en civiltklädd man med en rässel på ryggen kom vandrande vägen upp till fortet. Redan på afstand anropades han af vakten och blif, sedan några ord utväxlats, tillisad att aflägsna sig. Detta syntes han emellertid icke hägd att göra utan insisterade på att blifva insläppt i fortet och på tala med dess befälhavare. Efter mycket parlamentarande tillkallades denne en löjtnant.

Löjtnanten studsade, när han såg den ensamme vandraren, en reallig och solbrunt karl i slitna och dammiga kläder. I dennes ögon tändes en underlig eld. Han tog ett steg närmare och betraktade nog hans ansikte, liksom för att öfvertyga sig om, att han verkligen sett rätt. — Du, framstötte han. Sedan gjord han en häftig rörelse, liksom för att samla sig.

FÖlj mig, sade löjtnanten, hvilken blifvit likblek och förde främlingen förbi den förvånade vakten i sitt rum i fortet.

Det var först efter en timmes två de båda minnen kommo ut. Löjtnanten befallde sin näraste man, sergenten, att skaffa nykomlingen en manskapuniform och gifva honom er solplätt i batteriet.

Under hvilket namn skall han inskrivas i rollorna? frågade sergenten.

I krigstid behöfvats inga namn. Såd löjtnanten kort. Gif honom no. 15 i ter den, som häromdagen hemstade sig om, till, att inret fattas honom.

Det dock ingen säga. Han var på namn gång händens och öppenhet, kunde hålla folk på afstånd och draga dem till sig. Alla voro de dock ense om, att han var en god kamrat, och studentbefalet funno snart, att han var en af dem.

Det var ju klart, att soldaterna i fortet voro nyfikna på fä veta, hvem no. 15 egentligen var, och denna nyfikenhet stillades ingalunda diraf, att vakten omtalade det egendomliga mötet mellan främlingen och löjtnanten. Man förstod, att det låg något bakom detta, att det icke var första gången de minnen sågo hvarandra.

En kväll, när man efter dagens arbete suto samlade inne i batteriet kring den alltid brinnande kaminen, frågade plötsligen en af soldaterna: — Hvad heter du egentligen, och hvarifrån är du?

Det blif tyyst, tryckande tyyst inne i batteriet, och alla blickar riktades mot no. 15, som satt lugnt röande utanför ån. Han såg upp med en underlig blick på mannen, som frågade.

Mitt namn är no. 15, sade han, utan att en muskel röddes i hans ansikte. Och jag är från Canada.

Tonen var lugn, men det liksom skällde något under den. Den var emellertid sådan, att ingen vidare framstälde samma fråga.

Nykomlingen var och förblet no. 15 eller Mannen från Canada.

Underrättelsen om bombardemanget af Oscar Fredriksborg kom nära nog som ett glädjebud för kustartilleristerna i Värmdöns batterier. Nu ändligen var det slut med den långa, pinsamma väntan, nu var stunden för handling ändtilligen inne, nu gällde det visserligen lifvet, men man fick ändå dock tillfälle att bryta den långa enformigheten, att i likhet med många tusen af sina landsmän, kämpa för fosterlandet. Till fronten, till fronten! sjöng det i blodet på soldaterna.

Det kom eld i blicken, rodnad på kinden, när kanonaden började dånna vid Oscar Fredriksborg. Allt blif strängare, arbetet blif hårdare. Men detta hälsades endast med glädje. Den slentrianmässiga exercisen skullev den ändtilligen utbytad mot verklig aktion. Man skulle få visa, hvad man lärt och hvad man dugde till!

Detta uppvaknande kom ej en dag för tidigt, ty missmodets anda hade varit nära att göra inträde i mångas hjärnan. Den ende, som riktigt hållit modet uppe, var Mannen från Canada. Som dagarna gingo hade han blifvit mera öppenhet. Med lif och lust utförde han sitt arbete, och det förvånade befället märkte, snart, att han icke var nybörjare i yrket. Det dröjde därför icke länge, innan han införtröddes en underordnad befälstullning, i hvilken han mer än fört blif tillfälle att lifva sina kamraters domade andar. Han kunde allt, han visste allt, hade råd för allt. De sjukas små krämpor hade han kurer för, och de friskas mod förstod han att lifva. När kvällen ensliga timmar föll på och det blif som en brinnande tränad efter hemmet i hela batteriet, samlade han kamraternas omkring sig, sjöng mantra visor för dem, berättade spännande historier från den canadensiska västerns vida lif och inflikade på och på en-tokrigig studenthistorier. Det var endast i förhållandet till löjtnanten, som han förblet hvad han från första dagen var, tillsynes en framling. De talades aldrig vid utom i tjänsten. För de öfriga blif Mannen från Canada emellertid ombärlig.

Kanonaden hade dånat i flera dagar, utan att fienden gjort några landstigningsförsök på Värmdön. Eventuella sådana försök skulle batteriets spåk-tillhållsakt, och det var därför med en öfberörd spänning man afväktade det kommande.

Ej kväll i skymningen kom löjtnanten ut ur sitt rum och vände sig till sergenten, som satt och slöade vid batteriets ingång, med befallning att utse den öfvervägnaste och bästa af

Mot den mörknande aftonhimmel tecknade sig fortets kommando- och kanotoner.

båda männen på ohanade stigar genom snår och buskar.

Det var så stilla och tytt därinne bland de mörka granarna. Endast en gren knakade, då de trampade på den. Skymningen började falla, och det var bländ endast med svårighet de kunde ursäkta föremålen omkring sig.

Efter en kvarts marsch i hastigt tempo skådte de en höjning i terrängen nära stranden. Från denna hade man utsikt öfver sjön. På andra sidan af sundet låg Oscar Fredriksborg. Där var mörkt och tytt, som om man sofvit den fredligaste sömn inom dess granitmurar. Då och då spred emellertid en stråkastare sitt genomträngande och sökande öfver vatten och stränder. Någon fiende kunde emellertid icke upptäckas. Och åter slockades ljuset för att om några minuter tändas igen.

Löjtnanten hade hukat sig ned på marken och kryptat upp på kullen, sedan han tecknat å no. 15 att stanna nedanför cirka 100 meter från den plats, löjtnanten intagit. No. 15 såg denne försigtigt resa sig upp och spärra runt omkring, och för hvarje gång stråkastaren öppskote hans plats, kastade han sig ned på marken. Han reste sig åter och med kikare för ögonen sökte han liksom efter något på vattnet.

Mannen från Canada låg bakom ett träd med karbinen på spänn. Han lysnade och lyssnade, men kunde inte höra annat än kvällsvindens gång genom träden och vägsvalpet mot stranden.

När han legat så i tio minuter, började han blifva otålig. Han kunde icke förstå, hvarfor löjtnanten stod där så länge. Någon fiende kunde han väl knappt vänta att få se, ty så djurf var väl ändock icke en sådan att utslätta sig för fästingens stråkastare och jättekanoner.

Hvad var det? Var det ej en grek, som knastrate under en månlakeot? No. 15 såg åt sidan, och i dunklet såg han till sin häpnad skuggorna af några människor, som lågo på huk nedanför kullen. Hans blick skärptes, men han kunde icke ursäkta, huru många de voro. Han såg emellertid två sevärsymningar riktade mot löjtnanten, som nu stod fullkomligt oskyddad.

Tusen tankar korsade No. 15:s hjärna, när han låg nedbukt på den mjuka mossan. En känsla af bitterhet låg liksom frätte i bröstet på honom. Framför honom stod den mänskliga, som man ansett vara sin enda fiende, som svekfullt röfvat hans hjärtas kär och förstört hans liflycka. Han stod oskyddad med två fiendliga bösmynningar riktade mot sig och skulle på några ögonblick kanske vara dödad af hans blick.

Förstående veckade den uppretade hälmäktnan. Nu var stunden inne att utkräffa hämnd, nu skulle han se denne hatade manns blod flyta, utan att själf behöfva gifva det. Var detta icke en ödets-åskickelse?

Det kröds hela hans viljekraft för att bekämpa denna gnagande känsla. Han bit sig i läppen, så att blodet lippar fram och med siner arm riktas han karbinen mot den plats, där den i bakhöllt liggende följande måste vara.

I blitzenabb följd skräpiter han magasinets sex skott och ser löjtnanten kasta sig mot marken. Han hör några skott från fiendens håll och i blindt raseri störtar han framåt mot löjtnantens plats, för att se om denne träffats af fiendens kulor och för att bistå honom.

Öfver stjärn och röttur snubblar han, då han rusar från. En gammal sång rinner honom i minnet och så som gäkn slunger han: "Mandom, mod och yrska minn". Plötsligt känner han en underlig känsla i bröstet, och hans hand blif röd af lifvarmt blod, då han tager sig för detta.

Det mörknar omkring honom och han ser liksom tusen stjärnor, när han sjunker ned mot en stenbänk. Flera dagar hade förgått, då Mannen från Canada åter vaknade till medvetande. Han låg på nedbräddad i en sling inne i batteriet, och det första ljud, som nådde honom, var kanonernas dån.

Vid hans sida satt löjtnanten, som då han såg, att den sjuka vaknade, fattade hans hand.

Kan du höra mig? Karl, sade han. Och då den sårade nickade jakande, fortstotte han: — Tack för din h[ist]temodiga handling, som riddade mitt lif. Jag är icke värd detta, jag vet det. Mycket ondt har jag gjort dig, och för stort har jag varit att bedja dig om förlåtelse. Nu vill jag dock ödmjukt bedja dig. (Forts. på sid. 11.)